

โอกาสและอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศในแถบลาตินอเมริกา

นาย ธรรมนูญ วิจิตรอักษร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-1401-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

18 68 2548

I21040990

TRADE OPPORTUNITY AND OBSTACLE BETWEEN THAILAND
AND LATIN AMERICAN COUNTRIES

MR. NUTTANAN WICHITAKSORN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics in Economics

Department of Economics

Faculty of Economics

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-1401-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โอกาสและอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศในแถบ
ลาตินอเมริกา

โดย

นาย ณัฐนันท์ วิจิตรอักษร

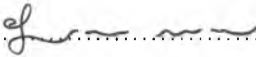
ภาควิชา

เศรษฐศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

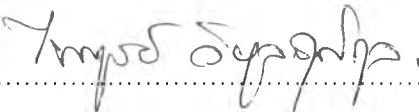
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ วิบูลชุตติกุล

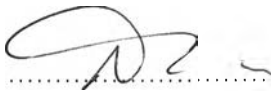
คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

 คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์)

 อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ วิบูลชุตติกุล)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตน์โกมุท)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ ไกรพรศักดิ์)

ณัฐนันท์ วิจิตรอักษร: โอกาสและอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศในแถบลาตินอเมริกา. (TRADE OPPORTUNITY AND OBSTACLE BETWEEN THAILAND AND LATIN AMERICAN COUNTRIES) อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร. ไพฑูรย์ วิบูลชุตติกุล, 252 หน้า. ISBN 974-17-1401-7.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาถึงโอกาสและอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศในแถบลาตินอเมริกาอันนำไปสู่การค้าระหว่างกันที่เพิ่มมากขึ้น โดยได้จำแนกการศึกษาออกเป็นประเด็นหลักที่สำคัญ 2 ประการคือโอกาสและอุปสรรค

ในการพิจารณาทางด้านโอกาส ผลจากการทดสอบสัดส่วนปัจจัยการผลิตโดยใช้วิธีการแบบ Logit และ Probit พบว่า รูปแบบการค้าระหว่างไทยกับลาตินอเมริกาเป็นในลักษณะการค้าระหว่างอุตสาหกรรม โดยไทยนำเข้าสุทธิในกลุ่มสินค้าที่ใช้ทุนกายภาพเข้มข้นและส่งออกสุทธิในกลุ่มสินค้าที่ใช้ทุนมนุษย์เข้มข้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในหลายปีทำการทดสอบ ในขณะที่เดียวกันเมื่อคำนวณค่าดัชนี Grubel-Lloyd เพื่อวัดความสำคัญของการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันพบว่า รูปแบบการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันระหว่างไทยกับลาตินอเมริกาอยู่ในระดับที่ต่ำแต่มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก นอกจากนี้ในการวิเคราะห์ศักยภาพรูปแบบการค้าของสินค้านี้ระหว่างไทยกับลาตินอเมริกาโดยอาศัยกรอบทฤษฎีทานบินพบว่า ไทยมีโอกาสที่จะเพิ่มมูลค่าการค้ากับลาตินอเมริกาในกลุ่มสินค้าที่ใช้ทุนมนุษย์เข้มข้นและทุนกายภาพเข้มข้น

เมื่อพิจารณาประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากการส่งเสริมการค้ากับลาตินอเมริกาโดยใช้ค่าดัชนีทางการค้าต่างๆและการเปรียบเทียบกับกรณีการค้าระหว่างเกาหลีใต้กับลาตินอเมริกาพบว่า ดัชนีความเข้มข้นทางการค้าระหว่างไทยกับลาตินอเมริกามีค่าต่ำทั้งๆที่ดัชนีความสอดคล้องทางการค้าระหว่างกันมีค่าค่อนข้างสูง โดยอาจเป็นผลมาจากการที่ค่าดัชนีความลำเอียงทางการค้ามีค่าสูงซึ่งหมายความว่าปัจจัยต่างๆที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเทคโนโลยีการผลิต รวมทั้งการปรับปรุงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนในลาตินอเมริกาจะสามารถช่วยให้ไทยได้รับประโยชน์จากการค้ากับลาตินอเมริกาเพิ่มมากขึ้น

ทางด้านอุปสรรคนั้น จากการใช้แบบจำลอง Gravity และการศึกษาเปรียบเทียบกับกรณีเกาหลีใต้พบว่า ระยะทางระหว่างไทยกับลาตินอเมริกามีได้เป็นอุปสรรคหรือปัญหาสำคัญที่ไทยจะขยายการค้ากับลาตินอเมริกา ข้อสังเกตที่สำคัญคือเกาหลีใต้ซึ่งมีระยะทางห่างจากลาตินอเมริกาใกล้เคียงกับไทยสามารถมีสัดส่วนมูลค่าการค้าสูงกว่าไทยถึง 3 เท่าตัว

เมื่อศึกษาผลกระทบจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของลาตินอเมริกาทั้งที่รวมกันเองและรวมกับประเทศนอกกลุ่มพบว่า ปัญหาความหันเหทางการค้า (trade diversion) มิใช่ปัญหาสำคัญสำหรับไทยในการค้ากับลาตินอเมริกาในกรณีการรวมกลุ่มของลาตินอเมริกาเป็น LAIA ตลาดร่วมตอนใต้ และตลาดร่วมตอนใต้-สหภาพยุโรป ส่วนกรณี FTAA นั้นการศึกษาแสดงผลกระทบไม่ชัดเจน ประเทศไทยจึงสมควรติดตามผลกระทบของการรวมกลุ่มอย่างต่อเนื่องต่อไป

กล่าวโดยสรุปไทยมีโอกาสที่จะเพิ่มมูลค่าการค้ากับลาตินอเมริกาได้ โดยการให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุนมนุษย์และเทคโนโลยี ตลอดจนการจัดหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับลาตินอเมริกานั้นเป็นสิ่งที่จำเป็น

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์.....
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์.....
ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4285566229: MAJOR ECONOMICS

KEYWORD: TRADE / LATIN AMERICA / INTER INDUSTRY / INTRA INDUSTRY / FLYING GEESE / GRAVITY MODEL / DISTANCE / TRADE DIVERSION / TRADE INDICES

NUTTANAN WICHITAKSORN: TRADE OPPORTUNITY AND OBSTACLE BETWEEN THAILAND AND LATIN AMERICAN COUNTRIES. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. PAITON WIBOONCHUTIKULA, Ph.D. 252 pp. ISBN 974-17-1401-7.

The objective of this study is to discover opportunities and obstacles in trade between Thailand and Latin America. The study is separated into two major parts, opportunities and obstacles.

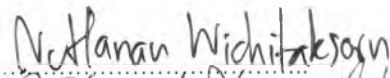

In the first part, the factor-proportion theory was tested by using the logit and probit methods. The results indicate that the trade pattern between Thailand and Latin America was the inter-industry trade, whereby Thailand imported physical-capital-intensive goods from Latin America and exported human-capital-intensive goods to the group. The study also computes the Grubel-Lloyd index for measuring the extent of intra-industry trade. It is found that Thailand had low level of intra-industry trade with Latin America but the trend of intra-industry was increasing. To find out the opportunities for future trade we used the framework of flying-geese hypothesis to show that Thailand's potential trade with Latin America concentrated in the human-capital and physical-capital-intensive sectors.

Finally, in the first part we compute the various trade indices to indicate the benefits of trade between Thailand and Latin America. We find that the trade intensity index was low although the trade complementarity index was rather high. This means that Thailand could improve the trade relations with Latin America by reducing many trade distortions and biases. Besides, access to information on trading opportunities, and efforts to develop human resource and production technology could greatly help Thailand gain benefits from larger trade with Latin America.

In the second part, we use the gravity model together with a comparative study with the South Korean trade to conclude that distance between Thailand and Latin America was not a major obstacle for trade expansion between them. Actually, South Korea, which has distance from Latin America not much different from Thailand to Latin America, traded with Latin America three times higher than Thailand in terms of trade volume.

In the analysis of the impact of various Latin American trade blocs with countries both inside and outside its own region, we find that the trade diversion effect, particularly that adversely affected Thailand was minor. However, the trade distortion effects of LAIA, MECOSUR, and MERCOSUR-EU were larger than the FTAA. Therefore, Thailand needs to continue monitoring the formation and progress of economic integration in Latin America so as not to be adversely affected by the trade diversion, and at the same time, not to miss the potential trade opportunities with them.

It can be concluded that with the opportunity in trade Thailand should emphasize on human capital and technology development, and provision of Latin America information by Thai government is also necessary.

Department..... ECONOMICS.....	Student's signature.....	
Field of study..... ECONOMICS.....	Advisor's signature.....	
Academic year.....2002.....	Co-advisor's signature.....	

กิตติกรรมประกาศ

การทำเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการเน้นย้ำถึงความถูกต้องในการตัดสินใจเลือกเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้วยคำแนะนำในการทำวิจัยตั้งแต่ขั้นพื้นฐานตลอดจนการเอาใจใส่ติดตามและตั้งคำถามอันเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จากอาจารย์ที่ปรึกษาอย่าง รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ วิบูลชุตติกุล ขณะเดียวกัน คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อันประกอบไปด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตนโกมุท กรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ ไกรพรศักดิ์ ก็ได้ให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทางที่จะนำไปสู่คุณภาพที่ดีของวิทยานิพนธ์

นอกจากนั้น การทำงานอย่างแข็งขันของเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษาและเจ้าหน้าที่หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตยังเป็นส่วนสำคัญที่ข้าพเจ้าจะละเลยการขอบคุณเสียมิได้ ในส่วนของข้อมูล ข้าพเจ้าต้องขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ประจำห้องมัลติมีเดียของหอสมุดปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ช่วยดำเนินการอย่างมิได้เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย เช่นเดียวกับหน่วยงานอื่นๆที่ได้กรุณาอนุเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ข้าพเจ้าปฏิเสธไม่ได้ว่าหากข้าพเจ้าไม่ได้รับทุนการศึกษาจากหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตในการศึกษาปีแรกแล้ว ข้าพเจ้าจะมีกำลังทรัพย์เพียงพอที่จะต่ออายุการศึกษาจนทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงหรือไม่ ยิ่งไปกว่านั้นทุนอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์ทั้งของบัณฑิตวิทยาลัยเองและของทบวงมหาวิทยาลัยที่ให้ผ่านบัณฑิตวิทยาลัยยังเป็นทุนก้อนสำคัญที่หากข้าพเจ้าไม่ได้รับแล้ว ข้าพเจ้าคงไม่มีโอกาสที่จะทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จอย่างแน่นอน

คุณกุลภรณ์ อันนันทน์ เป็นบุคคลที่ข้าพเจ้าไม่มีวันลืมน้ำใจอันดีงามและกำลังใจที่ดีเยี่ยม ตลอดการสนับสนุนในเรื่องต่างๆทั้งทางตรงและทางอ้อมจากเธอ ข้าพเจ้าต้องขอขอบคุณบรรดาญาติสนิทมิตรสหาย อาจารย์ผู้ใหญ่ และญาติผู้ใหญ่อีกหลายท่าน ที่คอยถามถึงความคืบหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

คุณงามความดีที่ได้จากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบแด่นางจันท์ วิจิตรอักษร มารดาผู้ล่วงลับในขณะที่ข้าพเจ้าเขียนวิทยานิพนธ์ ขอผิดพลาดตลอดจนความบกพร่องในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ณัฐนันท์ วิจิตรอักษร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญแผนภาพ.....	ท
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	6
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	6
1.4 วิธีการศึกษาโดยสังเขป	7
1.4.1 วิธีการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Method).....	7
1.4.2 วิธีการศึกษาเชิงวิเคราะห์ (Analytical Method).....	8
1.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	8
1.5.1 ข้อมูลปฐมภูมิ.....	8
1.5.2 ข้อมูลทุติยภูมิ.....	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 วรรณกรรมปริทัศน์	10
2.1 การทดสอบสัดส่วนปัจจัยการผลิต (Factor-proportion Test).....	10
2.2 การทดสอบการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน	12
2.3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่อธิบายการค้าจากรูปแบบการค้าและลักษณะของสินค้า..... ที่ทำการค้า.....	13
2.4 การวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลอง Gravity	14
2.5 การศึกษาผลกระทบจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ	15
2.6 การวัดค่าดัชนีทางการค้า	16
3 แนวคิดทฤษฎีและวิธีการที่ใช้ในการศึกษา.....	18
3.1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่อธิบายรูปแบบทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศใน..... แถบลาตินอเมริกา	19
3.1.1 การทดสอบสัดส่วนปัจจัยการผลิต (Factor-proportion Test)	20

3.1.2	การทดสอบการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน	22
3.1.3	การวิเคราะห์ปัจจัยที่อธิบายการค้าจากรูปแบบการค้าและลักษณะของ	
	สินค้าที่ทำการค้า.....	23
3.2	การวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นโอกาสและอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับ	
	ประเทศในแถบลาตินอเมริกา	25
3.2.1	การวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลอง Gravity.....	25
3.2.2	การวิเคราะห์ผลกระทบจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของลาตินอเมริกา	
	และการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจกับนาฟต้าและสหภาพยุโรป	29
3.3	การวิเคราะห์ความเป็นไปได้และประโยชน์ต่อการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	
	ไทยกับประเทศในแถบลาตินอเมริกา.....	32
3.3.1	ดัชนีความเข้มข้นทางการค้า.....	32
3.3.2	ดัชนีความสอดคล้องทางการค้า	33
3.3.3	ดัชนีความลำเอียงทางการค้า	33
4	สภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจและการค้าของลาตินอเมริกา.....	35
4.1	เศรษฐกิจของลาตินอเมริกา	35
4.1.1	อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ	35
4.1.2	เงินเฟ้อ	36
4.1.3	อัตราการว่างงาน.....	37
4.1.4	ดุลการค้า.....	38
4.1.5	ดุลบัญชีเดินสะพัด	39
4.1.6	การปฏิรูปเศรษฐกิจของลาตินอเมริกา.....	40
4.2	การค้าของลาตินอเมริกา	45
4.2.1	การค้าระหว่างลาตินอเมริกากับโลก.....	45
4.2.2	นโยบายการค้าของลาตินอเมริกา	59
4.2.3	การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่สำคัญของลาตินอเมริกา.....	63
4.3	การค้าระหว่างไทยกับลาตินอเมริกา.....	70
4.3.1	การค้าในภาพรวม	70
4.3.2	การค้าในระดับประเทศ.....	72
4.3.3	การค้าในรายการสินค้า.....	77
4.3.4	ความสัมพันธ์ทางการค้า	81

4.3.5	ปัญหาและอุปสรรคทางการค้า	81
4.4	ผลการวิเคราะห์แนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือทางการค้าและการลงทุน ระหว่างภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกกับลาตินอเมริกา.....	82
4.4.1	การค้าและการลงทุน	83
4.4.2	หลักการในการร่วมมือกันระหว่างภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกกับลาตินอเมริกา	85
4.4.3	ข้อเสนอแนะต่อ FEALAC	86
5	ผลการศึกษา.....	89
5.1	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่อธิบายรูปแบบทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศ ในแถบลาตินอเมริกา	89
5.1.1	ผลการทดสอบสัดส่วนปัจจัยการผลิต.....	89
5.1.2	ผลการทดสอบการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน	95
5.1.3	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่อธิบายการค้าจากรูปแบบการค้าและลักษณะของ สินค้าที่ทำการค้า.....	101
5.2	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นโอกาสและอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับ ประเทศในแถบลาตินอเมริกา	116
5.2.1	ผลการวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลอง Gravity	116
5.2.2	ผลกระทบจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของลาตินอเมริกาและการรวม กลุ่มทางเศรษฐกิจกับนาฟต้าและสหภาพยุโรป.....	128
5.3	ผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้และประโยชน์ต่อการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ไทยกับประเทศในแถบลาตินอเมริกา.....	159
5.3.1	TII _{ij}	159
5.3.2	TCI _{ij}	162
5.3.3	TBI _{ij}	165
6	สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	169
6.1	สรุปผลการศึกษา.....	169
6.1.1	โอกาสทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศในแถบลาตินอเมริกา..	169
6.1.2	อุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศในแถบลาติน อเมริกา.....	176
6.2	ข้อจำกัดในการศึกษา.....	181
6.3	ข้อเสนอแนะ.....	182

6.3.1	ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต.....	182
6.3.2	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	182
	รายการอ้างอิง.....	183
	ภาคผนวก.....	189
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	252

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1	มูลค่าการค้ารวมระหว่างประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับลาตินอเมริกา..... 4
4.1	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงของลาตินอเมริกา (ราคาคงที่ ณ ปีพ.ศ. 2538) 36
4.2	อัตราเงินเฟ้อของลาตินอเมริกา..... 37
4.3	อัตราการว่างงานของลาตินอเมริกา..... 38
4.4	ดุลการค้าของลาตินอเมริกา 39
4.5	ดุลบัญชีเดินสะพัดของลาตินอเมริกา..... 40
4.6	มูลค่าการค้ารวม การส่งออก การนำเข้า และดุลการค้าของลาตินอเมริกา 46
4.7	สัดส่วนและอัตราการขยายตัวของมูลค่าการค้ารวม การส่งออก และการนำเข้าของ ลาตินอเมริกา 48
4.8	สัดส่วนมูลค่าการส่งออกของประเทศในแถบลาตินอเมริกา..... 49
4.9	สัดส่วนมูลค่าการนำเข้าของประเทศในแถบลาตินอเมริกา 50
4.10	ตลาดส่งออกที่สำคัญของลาตินอเมริกา 51
4.11	การส่งออกของลาตินอเมริการายสินค้า 53
4.12	การส่งออกของลาตินอเมริการายสินค้าและตลาดส่งออกในปีพ.ศ. 2542..... 55
4.13	การนำเข้าของลาตินอเมริการายสินค้า 57
4.14	การนำเข้าของลาตินอเมริการายสินค้าและตลาดส่งออกในปีพ.ศ. 2542..... 58
4.15	อัตราภาษีนำเข้าของประเทศกำลังพัฒนา..... 60
4.16	อัตราภาษีนำเข้าของลาตินอเมริกา (บางประเทศ) 60
4.17	มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีของลาตินอเมริกาในช่วงก่อนและหลังการเจรจา รอบอุรุกวัย 62
4.18	การค้าระหว่างไทยกับลาตินอเมริกา..... 71
4.19	ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทยในลาตินอเมริกา 74
4.20	ตลาดส่งออกที่สำคัญของไทยในลาตินอเมริกา 75
4.21	แหล่งนำเข้าที่สำคัญของไทยในลาตินอเมริกา 76
4.22	สินค้าส่งออกที่สำคัญของไทยไปลาตินอเมริกา 79
4.23	สินค้านำเข้าที่สำคัญของไทยจากลาตินอเมริกา 80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
5.1	ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการตามทฤษฎีสัดส่วนปัจจัยการผลิตในการค้าระหว่างไทยกับลาตินอเมริกาโดยวิธี Logit ระหว่างปีพ.ศ. 2534-2543.....92
5.2	หมวดอุตสาหกรรมที่มีการนำเข้าสุทธิและส่งออกสุทธิ ตามวิธีการแบบ Logit และ Probit.....93
5.3	ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการตามทฤษฎีสัดส่วนปัจจัยการผลิตในการค้าระหว่างไทยกับลาตินอเมริกาโดยวิธี Probit ระหว่างปีพ.ศ. 2534-2543.....94
5.4	ค่าดัชนีการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันในการค้ารวมทุกสินค้าระหว่างประเทศ..... ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับลาตินอเมริกา.....97
5.5	กลุ่มอุตสาหกรรมสำคัญที่มีค่าดัชนีสูงและต่ำของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.....99
5.6	ค่าเฉลี่ยสัดส่วนมูลค่าการค้าของอุตสาหกรรมจำแนกตามค่าดัชนีการค้าภายใน..... อุตสาหกรรมในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้บางประเทศในช่วงพ.ศ. 2528-2543.....99
5.7	มูลค่าการส่งออก (นำเข้า) สุทธิจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในการค้าระหว่างเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับลาตินอเมริกา.....103
5.8	สัดส่วนมูลค่าการส่งออกจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในการค้าระหว่างเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับลาตินอเมริกา.....106
5.9	สัดส่วนมูลค่าการนำเข้าจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในการค้าระหว่างเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับลาตินอเมริกา.....109
5.10	ผลการประมาณค่าสมการ Gravity ของไทยและเกาหลีใต้กับประเทศคู่ค้าในปีพ.ศ. 2531 2533 2538 และ 2542119
5.11	ผลการประมาณค่าสมการ Gravity ของไทยและเกาหลีใต้กับประเทศในแถบลาตินอเมริกาในปีพ.ศ. 2531 2533 2538 และ 2542120
5.12	ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ของสมการไทย-ประเทศคู่ค้า.....123
5.13	ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ของสมการเกาหลีใต้-ประเทศคู่ค้า.....124
5.14	ค่า Standard Error และค่าสถิติ t ที่ได้จากการประมาณสมการ Gravity ของไทย-ประเทศคู่ค้าในปีพ.ศ. 2531125
5.15	ค่า Standard Error และค่าสถิติ t ที่ได้จากการประมาณสมการ Gravity ของเกาหลีใต้-ประเทศคู่ค้าในปีพ.ศ. 2531 และ 2542125
5.16	ผลการทดสอบความแตกต่างของปัจจัยระหว่างสมการไทย-ประเทศคู่ค้าและ..... เกาหลีใต้-โลกโดยวิธี Wald test.....126

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
5.17	ผลการทดสอบการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของสมการสมการไทย-ประเทศคู่ค้าและ เกาหลีใต้-ประเทศคู่ค้าระหว่างปีพ.ศ. 2533 กับ 2542 โดยวิธี Chow test..... 127
5.18	ส่วนแบ่งตลาดของประเทศที่สำคัญใน LAIA 132
5.19	ค่าดัชนีการส่งออกที่คล้ายคลึงกันระหว่างไทยกับประเทศคู่แข่งในตลาดต่างๆ 133
5.20	ค่าดัชนีการส่งออกที่คล้ายคลึงกันรายหมวดสินค้าในตลาด LAIA 134
5.21	สัดส่วนการส่งออกของไทยรายหมวดสินค้าในตลาด LAIA 135
5.22	ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ 136
5.23	ส่วนแบ่งตลาดของประเทศที่สำคัญในตลาดร่วมตอนใต้ (เมอร์โคซัวร์) 144
5.24	ค่าดัชนีการส่งออกที่คล้ายคลึงกันรายหมวดสินค้าในตลาดร่วมตอนใต้ 145
5.25	สัดส่วนการส่งออกของไทยรายหมวดสินค้าในตลาดร่วมตอนใต้ 146
5.26	ส่วนแบ่งตลาดของประเทศที่สำคัญในนาฟต้า 150
5.27	ค่าดัชนีการส่งออกที่คล้ายคลึงกันรายหมวดสินค้าในตลาดนาฟต้า 151
5.28	สัดส่วนการส่งออกของไทยรายหมวดสินค้าในตลาดนาฟต้า 152
5.29	ส่วนแบ่งตลาดของประเทศที่สำคัญในสหภาพยุโรป 156
5.30	ค่าดัชนีการส่งออกที่คล้ายคลึงกันรายหมวดสินค้าในตลาดสหภาพยุโรป 157
5.31	สัดส่วนการส่งออกของไทยรายหมวดสินค้าในตลาดสหภาพยุโรป 158
5.32	ค่าดัชนีความเข้มข้นทางการค้าระหว่างเอเชียตะวันออกกับลาตินอเมริกา 161
5.33	ค่าดัชนีความสอดคล้องทางการค้าระหว่างเอเชียตะวันออกกับลาตินอเมริกา 164
5.34	ค่าดัชนีความเบี่ยงเบนทางการค้าระหว่างเอเชียตะวันออกกับลาตินอเมริกา 167

สารบัญแผนภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
5.1 สัดส่วนการส่งออกในสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้นของประเทศเอเชียตะวันออก.....	113
5.2 สัดส่วนการส่งออกในสินค้าที่ใช้ทุนกายภาพเข้มข้นของประเทศเอเชียตะวันออก	114
5.3 สัดส่วนการส่งออกในสินค้าที่ใช้ทุนมนุษย์เข้มข้นของประเทศเอเชียตะวันออก.....	114